

Oslo, 14 oktober 2026

Distriktsenergi - Innspill til Prop. 1 S (2026–2027) Statsbudsjettet 2027 (kapitler fordelt til energi- og miljøkomiteen)

Distriktsenergi

Distriktsenergi representerer en rekke kraftselskaper, herunder 70 % av landets nettselskaper som dekker vel 70 % av landets areal.

Norgespris

Innledningsvis vil vi presisere hva Norgespris angår, at vi forstår godt behovet for ordningen, men samtidig vil vi trekke frem behovet for at ordningen får en innretning som i større grad oppfordrer til energisparing. Det er også viktig at det stimuleres til å benytte nettet på de tider i døgnet hvor nettbelastningen ikke er på det høyeste.

For det er fortsatt slik at redusert forbruk er det billigste og mest miljøvennlige tiltaket vi har, og vi sparer store nettinvesteringer ved å bruke nettet jevnere over døgnet.

Det er derfor viktig at det etableres tiltak som fortsatt stimulerer til redusert forbruk og til at nettet brukes jevnere over døgnet. Vi stiller oss derfor undrende til at tiltak rettet mot energisparing blant annet under Enova, reduseres betydelig.

Vi vil for øvrig benytte anledningen til å advare mot de fastprisordningene som enkelte foreslår, ikke bare av hensyn til markedet, men også fordi en fastpris kan bety at kraftselskapenes eiere Stat, kommuner og fylkeskommuner vil kunne miste titalls milliarder i overskudd. Penger som må hentes inn på annet vis.

Regjeringens kraftpakke – bør vedtas i sin helhet

Vi er fornøyde med at regjeringen følger opp kraftpakken med å styrke budsjettet til NVE med 30 millioner for flere ansatte, og til bruk av mer kunstig intelligens hos NVE for å redusere behandlingstiden i konsesjonssaker. Dette er ikke den største budsjettposten. Men vi nevner det likevel for å understreke et sterkt ønske om at kraftpakken foreslått vedtas i sin helhet, vel vitende om at noe av denne må i Stortinget, mens andre forhold kan vedtas i forskrifts form.

Det er viktig for det er summen av tiltak i kraftpakken, som gjør at pakken kan gjøre en forskjell i retning raskere konsesjonsprosesser. Tar man ut flere av dennes elementer, er vi tilbake til flikking i regelverket, som erfaringsmessig ikke bringer oss noe sted.

Vi mener også at mange av opposisjonens forslag på Stortinget til forbedringer våren 2026, på mange måter passer med det som ble lagt fram i kraftpakken. Dette bør således la seg løse.

Anmodningsvedtak

Budsjettet inneholder en rekke anmodningsvedtak, og vi vil rette oppmerksomheten mot noen av disse.

Vedtak 754, 21. mai 2026

«Stortinget ber regjeringen utrede tiltak som sikrer at nettselskapene øker investeringene og raskere bygger ut nettet fremover, herunder gjennomføre endringene som kreves for å gi nettselskapene et tydelig incentiv til forskuddsvis utbygging i egnede områder basert på forventet etterspørsel.»

Her legges det til grunn at jobben er gjort og kvittert ut. Det stiller vi oss mer enn undrende til.

Vi har fortsatt en inntektsrammeregulering laget for en tid da det var overskudd i nettet og hensikten var å begrense investeringene i nytt nett. Det fungerte bra. Nå er vi på et helt annet sted.

Selv om RME svarer ut at reguleringen gjør jobben sin på bransjenivå i snitt, er det vår klare oppfatning at går man inn i styrerommene og ser på beslutningsgrunnlagene er verden gjerne en annen. Beslutningene utsettes om de kan, for å ikke redusere selskapets RME- effektivitet som er avgjørende for avkastningen til eier og for å begrense en økning i nettleien.

For å sitere nettsjefen i Sygnir Bjørn Carlsen på nettopp dette spørsmålet forteller han følgende «Hvis vi hadde null kroner i drift og vedlikeholdskostnader i regionalnettet vårt hadde vi blitt 85% effektive». I det ligger det i dagens regulering at enhver bruk av penger på nettet ville gjort de mindre effektive enn disse 85%. Da fungerer ikke reguleringen tilfredsstillende.

Reguleringen er slik vi ser det fortsatt en faktor som virker bremsende på investeringer, istedenfor å stimulere til disse. Riksrevisors pekefinger i retning bransjen fra mars 2025, der en av konklusjonene var at dagens inntektsregulering gir nettselskapene incentiver til å utsette investeringene gjelder i like stor grad i dag etter vår vurdering.

Vedtak 753, 21. mai 2026

«Stortinget ber regjeringen utrede det forventede investeringsbehovet i nettinfrastruktur frem mot 2035 og 2040, hva det betyr for nettleien og hvordan det skal håndteres.»

Her står det at Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Vi vet at nettleien vil stige betydelig, opp mot 30-40 prosent de kommende årene blant annet på grunn av betydelige investeringer fra Statnett.

Dette kommer til å reise betydelige bransjemessige og politiske utfordringer. Når nettleien er høyere enn strømprisen, og denne varierer betydelig mellom områder i Norge er det oppskriften på bråk. Nettinvesteringene er nødvendige, men ulikhetene mellom områder trenger ikke å være det.

Vi tror at forslaget om utjevning av nettleien som Stortinget stemte ned i våres kommer opp igjen i takt med høyere støynivå og større ulikheter i nettleien.

Vedtak 758, 21. mai 2026

«Stortinget ber regjeringen gå i dialog med nettselskapene om mulige retningslinjer for når man i perioder kan drifte nettet med noe mindre marginer, for å øke kapasiteten og redusere strømprisforskjeller mellom budsoner.»

Selskapene må sette marginene, men bransjen tåler og trenger å utfordres på nettopp dette, også av landets politikere. Ikke minst systemansvarlig med et overordnet ansvar for leveringssikkerheten og som måles på dette.

Det samme gjelder tilknytning på vilkår som i praksis har vært krevende å gjennomføre. Vi erfarer at etablerte sannheter endres når de utfordres.

Vedtak 744, 21. mai 2026

«Stortinget ber regjeringen utrede om det oftere kan gis fritak fra konsesjonsplikt eller gjennomføres forenklete konsesjonsprosesser der linjene som oppgraderes eller fornyes bygges ut i samme trasé eller samme avgrensede område.»

I dette anmodningsvedtaket svarer regjeringen på alt annet enn det de blir spurt om. Det fremstår som underlig, all den stund, dette tiltaket bør være enkelt å gjennomføre uten større konflikter.